

Inclusief onderwijs, de motor van een inclusieve samenleving

Natuurlijk was het M-decreet niet perfect, zeggen Beno Schraepen en Inge Verhaegen. Maar het is afgevoerd voor het zijn waarde kon bewijzen.

BENO SCHRAEPEN & INGE VERHAEGEN

Docenten aan AP Hogeschool & Hogeschool Odisee. Ze schrijven deze bijdrage in naam van 'Docenten voor inclusie', waarin docenten en onderzoekers aan verscheidene hogescholen en universiteiten samenwerken.

Waarom heeft Vlaanderen het toch zo moeilijk met de inclusie van mensen met een beperking? Opnieuw bevat het regeerakkoord geen enkele hefboom die daar op inzet, integendeel. Akkoord, met de invoering van het M-decreet in het onderwijs was niemand echt gelukkig. Te weinig voor de ene, te verregaand voor de andere. Het compromisdecreet dat via het recht op inschrijving, het recht op redelijke aanpassingen en het recht op ondersteuning een eerste stap wou zetten richting inclusief onderwijs, zoals de internationale rechten voor personen met een handicap voorschrijven, had ongeziene reacties en je reinste paniek tot gevolg. Door een tsunami aan zorgleerlingen zouden de leerkrachten er niet meer in slagen deftig onderwijs te geven en het onderwijsniveau zou dalen. Kortom, alles wat fout loopt in het onderwijs, is de schuld van het M-decreet en inclusief onderwijs. Afschaffen die handel!

De feiten vertellen iets anders: de leegloop van het buitengewoon onderwijs bleef uit en de tsunami was eerder een rimpeling in de oceaan. Het decreet legde vooral bloot dat scholen met een sterk en positief zorgbeleid het makkelijker hebben om inclusief onderwijs te organiseren. De scholen waar men niet gelooft dat elke leerling tot leren kan komen, hebben het moeilijker. En die zijn talrijker dan verwacht.

Al twee jaar komen ondersteuners de leerkrachten en leerlingen versterken op de klasvloer. Alle leerlingen waren daar wel bij, heel wat ondersteuning gaat naar leerlingen die voor het M-decreet de nodige begeleiding misten. Ondanks het feit dat de ondersteuning nog niet op punt staat, getuigen veel ouders, leerlingen, leerkrachten en ondersteuners over moeizame, maar mooie verhalen.

Negatieve beeldvorming

Als onze studenten uit het buitenland terugkeren, valt het hen op hoe weinig toegankelijk onze samenleving is voor personen met een beperking

Maar het is moeilijk opboksen tegen een negatieve beeldvorming, iets waarmee kinderen, jongeren en volwassenen met een beperking en hun ouders heel hun leven te maken hebben. Mensen die met (te) weinig middelen inclusie trachten te realiseren in een samenleving gericht op exclusie, verliezen daar liever geen energie en tijd aan.

Natuurlijk kan het op vele vlakken beter en zijn meer middelen altijd welkom. Inclusie is voor velen nieuw, we moeten het ter plekke uitvinden en leren samen te leren, samen te werken en samen te ondersteunen. Oplossingen zoeken en vinden om elke leerling te laten leren, draagt net bij tot de professionalisering van elke betrokkene in het onderwijs. Dat doet geen afbreuk aan kwaliteitsvol onderwijs, maar is er net een kenmerk van.

Het regeerakkoord is vaag over de toekomstige regeling. Volop investeren in begeleiding van alle leerlingen en in een deskundige samenwerking en professionalisering zou de negativiteit rond het M-decreet en inclusief onderwijs kunnen wegnemen. Maar dat is waarschijnlijk naïef en te optimistisch. Voorlopig leest de nieuwe regeling als een minimale invulling van het M-decreet met als belangrijkste verschil de uitholling van het recht op inschrijving wanneer scholen weer de laatste stem hebben. De positie van gelijkwaardige partner, die ouders de voorbije vijf jaar hadden verworven, lijken ze weer te verliezen. Vlaanderen zet een stap terug, nog voor het M-decreet goed en wel begonnen is. Weer meer kinderen in segregerend onderwijs is geen vooruitgang, hoe goed het onderwijs ook mag zijn.

Hogere participatie

Als docenten van verschillende opleidingen in het hoger onderwijs stimuleren we al jaren jonge professionelen om werk te maken van meer inclusie in de samenleving. Goede zorg en ondersteuning zijn noodzakelijk, maar slechts een onderdeel van de gehele levenskwaliteit. Het valt onze studenten met internationale ervaring en hun buitenlandse collega's op hoe weinig inclusief en toegankelijk onze samenleving is voor personen met een beperking. Het wordt er niet makkelijker op wanneer het beleid voortdurend warm en koud blaast. Zetten we nu in op een inclusieve samenleving of niet? Het regeerakkoord wil komaf maken met allerlei vormen van segregatie, maar blijkbaar geldt dat niet in het onderwijs en niet voor mensen met een beperking.

Inclusief onderwijs is de motor van een inclusieve samenleving. Het is een investering voor de toekomst. In landen die hebben ingezet op inclusief onderwijs, ligt de participatiegraad van personen met een beperking op alle levensdomeinen hoger dan in Vlaanderen: ze zijn meer aan het werk, nemen meer deel aan het culturele leven, wonen meer zelfstandig, hebben een groter netwerk en hebben minder begeleiding nodig. Meer participatie leidt tot meer toegankelijkheid en minder discriminatie. Om het met campagnetaal te zeggen: waar blijft het beleid dat de weg vooruit is naar meer levenskwaliteit, dat vleugels geeft en echte verandering is voor vooruitgang?

LEES MEER

03/10/2019 | De Vlaamse regering excelleert niet in onderwijs
(https://www.standaard.be/cnt/dmf20191002_04641718)

daard.be/extra/static/c